

HIERONYMUS.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ.

EUSEBIUS.

¹ *DASSEM*, urbs Assyriorum nobilis, quam exstruxit Assur inter Ninivem & Chalad.

Δασέμ, πόλις Ἀσσυρίων μεγίστη, ἣν ᾠκοδόμησεν Ἀσσοῦρ, ἀνάμεσον Νινυὴ καὶ Χαλέχ.

DASEM, civitas Assyriorum maxima, quam exstruxit Assur inter Ninivem & Chalech.

DATHEMAM, arx & propugnaculum in Galaaditide, 1 Machab. v. ψf. 9.

DEBBASETH. Vide paulo ante *DASBAD*.

DEBERA, in terminis tribus Judæ Aquilonaribus, Jos. xv. ψf. 7.

² *DEBLATAIM*, in terra Moab, sicut scribit Hieremias. Δελαταίμ, ἐν γῇ Μωάβ, ὡς Ἱερεμίας.

DEBLATHAIM, in terra Moab, ut (scribit) Hieremias.

DEBLATHA, Ezech. vi. ψf. 14. urbs in extremis Judææ finibus, etsi ubi fuerit non satis uspiam explicatum sit; nisi fortè eadem sit quæ *Deblathaim* in confinio Israëlitarum & Moabitarum. Significat hæc vox *palatham*, seu *massam caricarum*, vel *ficorum*.

DEBLATHAIM. Vide paulo ante *DEBLATAIM*.

³ *DEBON*, quæ & *Dibon* in solitudine castra filiorum Israël. Est & alia *Dibon* villa pergrandis juxta Arnonem, quæ cum prius fuisset filiorum Moab, & post eam Seon rex Amorrhæorum jure belli tenuisset, à filiis Israël capta, atque possessa in partem venit tribus Gad. Meminit hujus Hieremias, & Isaias in visione contra Moab.

Δαβὼν, ἢ Διβὼν, ἐπὶ τῆς ἐρήμου σταθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη εἰς ἔτι νῦν κάμη παμμεγέθης παρὰ τὸν Ἀρμόν, ἣν τὸ παλαιὸν οὖσαν τῶν υἱῶν Μωάβ, καὶ μετὰ ταῦτα Σηὼν, τοῦ Ἀρμόρ, οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπέλαβον, καὶ γέγονε φυλῆς Γάδ. Μέννηται δὲ αὐτῆς Ἡσαΐας ἐν ὁράσει τῇ κατὰ τῆς Μωαβίτιδος, καὶ Ἱερεμίας.

DABON, seu *Dibon*, in solitudine mansio filiorum Israël. Est & alius hodie vicus prægrandis ultra Arnonem, qui cum fuisset olim filiorum Moab, deinde Seon Amorhæi, eam filii Israël receperunt, fuitque tribus Gad. Meminit ejus Isaias in visione contra Moabitidem, & Hieremias.

⁴ *DEBONGAD*, filiorum Israël castra.

Δαιβὼν Γάδ, σταθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

DÆBON GAD, castra filiorum Israël.

⁵ *DECAPOLIS*, sicut in Evangelio legimus. Est autem regio decem urbium trans Jordanem circa Hippum, & Pellem & Gadaram.

Δεκάπολις, ἐν εὐαγγελίοις. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπὶ περαιᾷ κειμένη ἀμφὶ τὸν Ἰστρον καὶ Πέλλαν καὶ Γαδάραν.

DECAPOLIS, in Evangeliiis. Hæc est in ulteriori parte (Jordanis) sita circa Hippum, Pellam, & Gadaram.

N O T Æ.

1. Hæc est illa urbs haud dubie, quam Assur, seu Ninus dicitur ædificasse, Gen. 10. v. 12. quæ in versione nostra appellatur *Resen*, quomodo etiamnum legitur in Hebræo רסן: Septuaginta Interpretes videntur legisse primo elemento ר in γ commutato *Dasen* vel *Dasem*; at hic geminato S *Dassem*. Pro *Chalad* autem legendum *Chalach*, ita enim in Hebræo & Septuaginta Interpretibus appellatur: in versione nostra *Chale*. Hanc autem *Resen* planè existimo in Mesopotamia fuisse; habes enim apud Ptolomæum in ea regione urbem *Rhesena*, & alteram *Rhesina*, planèque locus ille hisce urbibus ædificatis congruit. BONFRERIUS.

2. Hujus, quæ *Deblathaim* in versione nostra dicitur, sit mentio apud Hieremiam Cap. 48. v. 22. in prophetia adversus Moab. Significat autem *Deblatha* palatham, & *Deblathaim* geminas palathas, seu duas massas caricarum; fortè quoddam gemina esset civitas, & utraque oblongiorem haberet formam quadrangularem, qualis est in lateribus, & olim erat in palathis. De palathis dicemus plura, 1 Reg. 25. v. 18. IDEM.

3. *Dibon* in versione nostra ubique appellatur, sed locus, in quo fuerunt castra filiorum Israël in solitudine, seu una mansio, non *Dibon*, sed *Dibongad* appellatur, de quo proximè dicitur. Altera verò *Dibon* juxta Arnonem sæpius commemoratur in Scriptura: & quidem Num. 21. v. 30. indicatur quantum regionis abstulerint Amorrhæi Moabitis, ab Hesebon scilicet usque *Dibon*, Hesebon quidem versus partem Borealem, *Dibon* versus partem Australem. Eadem postea vel in tribu Ruben fuit, ut Jos. 13. habetur, vel in tribu Gad, ut indicatur Num. 32. vel potius in utriusque tribus confinio, ob idque utrique tribui adscribitur. Videtur rursus postea Moabitarum fuisse, occasione, uti dixi, migrationis decem tribuum, ut perspicue colligi potest ex Isaiæ 15. & Hierem. 48. Fuit & alia *Dibon* in tribu Juda, cuius sit mentio 2 Esdræ 11. v. 25. IDEM.

4. De hac filiorum Israël in deserto mansione habes, Num. 33. v. 45. sed in versione nostra *Dibongad* dicitur. IDEM.

5. Hujus sit mentio Matth. 4. Marci 5. & 7. Quænam & ubi ista fuerit *Decapolis* non omnino inter auctores constare video: nam Hieronymus hic eam trans Jordanem collocat, & favet Marcus Cap. 5. ubi fugata à Christo legione Dæmonum, immittitque in porcos, qui omnes abierunt in mare præcipientes, is qui à Dæmonibus liberatus fuerat prohibitus est à Christo ne ipsum sequeretur, justusque est ad suos ire, & prædicare quantum à Deo beneficium accepisset: at mox is

dicitur cœpisse prædicare in *Decapoli* quanta sibi fecisset Jesus. Rursum certum est ex Josepho in vita sua *Decapolim* comprehendisse partem Trans-Jordaninæ regionis: nam quæ Justus dux quidam hostiliter grassatus gesserat apud Hippenos & Gadarenos, ut refert ipse initio vitæ suæ, eadem postea sub finem vitæ dicit in *Decapoli* gesta fuisse. Nihilominus statuendum est non sola Trans-Jordanina regione *Decapoleos* fines comprehensos fuisse: videturque id indicari non obscurè Marci 7. v. 31. ubi Jesus exiens de finibus Tyri venit per Sidonem ad mare Galilææ inter medios fines *Decapoleos*. Adde satis constare Josephi testimonio Scythopolim, quæ cis Jordanem erat unam è *Decapoli* civitatem fuisse; sic enim ipse de ea Lib. 3. Belli Cap. 16. Hæc autem civitas *Decapoleos maxima*, & *Tiberiadi vicina* est. Ita *Decapolim* describit Adrichomius: *Decapolis, id est, decem civitatum regio, in Evangelica historia celebris, quæ à decem principalibus urbibus, quibus præter multas alias ea regio maxime fulget, Græco vocabulo nomen accepit. Longitudo ejus triginta miliaribus, latitudo autem paulò minor censetur: à Septentrione Libanum montem & Damascum, ab Occidente Sidonem urbem, à Meridie civitatem Bethsan, quæ & Scythopolis appellatur, fines habet: ad Orientem verò trans Jordanem & mare Galilææ ultra Gadaram, Hippum, & Pellem sese extendit.* Subdit verò quænam sint decem illæ urbes, à quibus *Decapoleos* nomen impositum sit: *Porrò civitates, à quibus regio Decapolis dicta est, hæc censentur: Casarea Philippi, Asor, Cedus Nephtalim, Sepphet, Corozaim, Capharnaum, Bethsaida, Jotapata, Tiberias, & Bethsan, quæ alias Scythopolis.* Ita ille, qui si antiquiorem aliquem protulisset, qui hæc urbes *Decapoli* comprehensas fuisse dixisset, rem magnam fecisset, fidemque majorem sibi conciliasset. Porrò is ita usque Damascum, Sidonemque *Decapolim* extendit, ut tamen eas videatur excludere: aliàs enim quæ ratio esset cur si illæ *Decapoli* comprehenderentur, cum eæ nobilissimæ essent civitates, in decem urbium numero non censerentur? Plin. Lib. 5. Cap. 18. qui etiam hoc notat non esse eandem de hac *Decapolitana* regione omnium opinionem, plures enumerat ab Adrichomio diversas, interque cæteras etiam in *Decapoli* Damascum & Philadelphiam comprehendit. Porrò omnes decem plurimum opinionem has facit, Damascum, Opaton, Philadelphiam, Rhaphanam, Scythopolim, Gaddaram, Hippon Dion, Pellam, Galasam, (fortè legendum, Gerasam) Canatham. E quo numero quatuor primæ extra Israëlitarum regionem constitutæ videntur, Damascus & Opatos in Syria Damascena, Phi-